

Høringsnotat
til
Forslag til lov om ændring af lov om efterskoler og frie fagskoler
(Øvre grænse for kursusuger i årselevberegning m.v.)

1. Indledning

Lovforslaget blev den 23. september 2016 sendt i høring hos 21 organisationer m.v. og offentliggjort på Høringsportalen.

Af de 21 hørte organisationer m.v. har 5 afgivet høringssvar inden fristens udløb den 5. oktober 2016. Derudover har Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling modtaget høringssvar fra Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Industri.

Der vedlægges en oversigt over de organisationer m.v., som har afgivet høringssvar.

Dette notat indeholder resumé og kommentarer til de bemærkninger i høringssvarene, som er relevante i forhold til selve lovforslaget.

Som led i finanslovsaftalen for 2017 er regeringen (Venstre), Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti enige om, at der fastsættes en grænse på 42 uger for statstilskud for elever på efterskoler og for statslig elevstøtte på efterskoler.

I afsnit 2 beskrives de væsentligste bemærkninger til lovforslaget, som fremgår af de indkomne høringssvar, med kommentarer fra Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling.

Det foreslås, at der på baggrund af de indkomne bemærkninger og finanslovsaftalen, jf. ovenfor, foretages en justering af lovbemærkningerne, således at det fremgår, at hvis en efterskole tilrettelægger kurser med en længere varighed end 42 uger i samme skoleår, der opfylder de fastsatte betingelser i loven, vil disse yderligere uger fortsat være omfattet af loven.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling er efter høringen blevet opmærksom på, at lovforslagets § 1, nr. 2-3, som omhandler statslig elevstøtte, bør justeres, således at bestemmelsen bliver i overensstemmelse med intentionen med lovforslaget, der fremgår af lovbemærkningerne og finanslovsaftalen for 2017. Dvs. at der ikke vil kunne ydes elevstøtte til en elev for mere end 42 uger i et skoleår.

2. De væsentligste bemærkninger til lovforslag

2.0. Generelle bemærkninger

Efterskoleforeningen anfører, at udviklingen mod flere uger (typisk 42 uger) ikke er ny og henviser til, at fx indførelsen af de obligatoriske prøver i 9. klasse for ca. 10 år siden har betydet et behov for en forlængelse for at nå de øgede faglige krav. Foreningen gør opmærksom på, at udviklingen mod flere

uger ikke er kassetænkning, men at efterskolerne leverer undervisning og samvær i hver eneste uge, også selv om det almindelige ophold er blevet lidt længere. Foreningen påpeger, at lovforslaget er et indgreb over for efterskolernes frihed til at planlægge, da der ikke tidligere har været fastsat et loft over længden på det enkelte kursus.

Frie Skolers Lærerforening bemærker, at efterskolerne rammes af både nærværende lovforslag og omprioriteringsbidraget, hvis forslaget til finanslov for 2017 vedtages i den foreliggende form. Dét er et alvorligt anslag mod skoleformen, der vil koste skoler livet og reducere antallet af lærerstillinger. Foreningen nævner, at omprioriteringsbidraget koster efterskolerne ca. 40 mio. kr. i 2017, og en fremskrivning for 2017 viser, at 12 efterskoler risikerer røde tal på bundlinjen, og tallet vil stige frem til 2020 og medføre lukning af flere efterskoler. Endvidere nævner foreningen, at de røde tal er skævt fordelt, da det vil være de små og almene efterskoler, som bliver ramt økonomisk.

Dansk Arbejdsgiverforening støtter lovforslaget og henviser til, at man længe har påpeget, at der er behov for en hårdere prioritering af de statslige midler, der anvendes på efterskolerne.

Dansk Industri har med glæde konstateret, at regeringen i forbindelse med finanslovsforslaget for 2017 også har valgt at se på efterskoleområdet, og regeringen roses for med forslaget at skabe rimelige vilkår for efterskolerne i forhold til resten af uddannelsessektoren.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at lovforslaget og finanslovsaftalen for 2017 ikke ændrer på skolernes muligheder for at planlægge kurser af en varighed på mere end 42 uger. Lovforslaget lægger kun en grænse for det antal af uger, hvortil der kan ydes statstilskud.

2.1. Øvre grænse på 41 uger for statstilskud

Efterskoleforeningen anerkender regeringens behov for budgetsikkerhed og foreslår, at den øvre grænse på 41 uger for statstilskud i stedet for sættes til 42 uger med henvisning til, at efterskolen fortsat vil have en undervisningsramme, der gør det muligt at udfolde det faglige og dannelsesmæssige indhold. Endvidere anfører foreningen, at man har brug for en indfasning af de 42 uger (dvs. foreningens forslag) i en overgangsordning, hvor det er muligt at få statsstøtte til 43 uger i 2017/18 og så til 42 uger i 2018/19, og henviser til, at en del skoler i indeværende skoleår udbyder 43 og 44 uger, og de skoler har brug for at kunne tilpasse og justere skolens økonomi over en længere periode end blot et enkelt år. Foreningen henviser til, at en typisk efterskole på 120 elever med blot en uges afkortning af skoleåret vil opleve en indtægtsnedgang på ca. kr. 450.000 kr. årligt.

Frie Skolers Lærerforening anfører, at ca. 90 pct. af alle efterskoler har mere end 41 ugers undervisning, 67 pct. af skolerne har for indeværende 42 ugers undervisning, 21 pct. har 43 uger og 2,5 pct. har 44 uger. Foreningen påpeger, at det foreslåede med en øvre grænse på 41 uger vil koste efterskolerne omkring 60 mio. kr., forældrebetalingen for de overskydende uger er medregnet i det beløb, og det samlede sparekrav er på ca. 100 mio. kr. i 2017. Endvidere frygter foreningen, at den øvre grænse på 41 uger vil betyde: Afskedigelse af lærere og andre ansatte og henviser til beregning fra Efterskoleforeningen om reduktion på ca. 600 medarbejdere over de næste 5 år, lønpres fra efterskolernes side, ringere efterskoletilbud, økonomiske problemer for de mindst polstrede skoler, og en øget forældrebetaling vil give social slagside. Foreningen finder, at besparelserne indføres på et sent tidspunkt, som er u hensigtsmæssig.

sigt i forhold til skolernes planlægning. Endelig opfordrer foreningen til at friholde efterskolerne for omprioriteringsbidraget, fjerne den foreslåede grænse på 41 uger og i stedet for sætte den til 42 uger.

Dansk Industri anfører, at den foreslåede grænse på 41 uger er rimelig og skaber større sidestilling af efterskolerne med folkeskolerne i forhold til længden af skoleår.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at skoleåret almindeligvis er på 40 uger i folkeskolen. Med forslaget og finanslovsaftalen for 2017 om en øvre grænse på 42 uger for antal undervisningsuger med statsstøtte på efterskoler sidestilles efterskolerne med folkeskolen i forhold til skoleårets længde, idet der med de ekstra to undervisningsuger med statsstøtte udover de almindeligvis 40 uger i folkeskolen tages hensyn til efterskolernes særlige skoleform som kostskoler. Efterskoleforeningens forslag om 42 uger imødekommes hermed og indføres delvist. Frie Skolers Lærerforenings forslag om at fjerne grænsen på 41 uger og i stedet for sætte den til 42 uger imødekommes med forslaget.

For så vidt angår indfasning af grænsen for antal uger med statsstøtte gælder, at grænsen på 42 uger træder i kraft fra skoleåret 2017-18, der danner grundlag for udbetaling af de statslige taxametertilskud til drift i finansåret 2018. Det vurderes, at efterskolerne dermed er sikret rimelig tid til at tilpasse sig de nye bestemmelser.

2.2. Øvre grænse på 41 uger for statslig elevstøtte

Efterskoleforeningen anfører, at selv om lovforslaget ikke er til hinder for at udbyde kurser med en varighed på mere end 41 uger, indebærer det en højere forældrebetaling, da de ekstra uger ikke vil udløse statslig elevstøtte, og forslaget har dermed en social slagside.

Frie Skolers Lærerforening bemærker, at efterskolerne vil øge forældrebetalingen ved kurser af mere end 41 ugers varighed, hvor der ikke kan ydes statslig elevstøtte, og det vil få social slagside.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at staten yder støtte til nedsættelse af elevbetalingen for efterskoler. Støtten ydes som individuel støtte til elever efter skolens vurdering, således at skolen vil være i stand til at opfylde bestemmelsen i § 15, stk. 2, i lov om efterskoler og frie fagskoler om, at efterskolernes kurser er for alle. Endvidere bemærkes det, at der allerede er stor forskel på størrelsen af elevbetalingen, og at et kursus på fx 44 uger alt andet lige også har medført højere samlet elevbetaling.

2.3. Korte kurser

Efterskoleforeningen konstaterer, at lovforslaget ikke er til hinder for, at en elev, der har gennemført et langt kursus på en efterskole, godt kan udløse tilskud på et kort kursus på en anden efterskole, fx den efterfølgende sommer i samme skoleår. I tilknytning hertil anføres det, at aktiviteten for korte kurser generelt set er meget begrænset.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling er enig i, at lovforslaget indebærer en øvre grænse for antallet af kursusuger, hvormed en enkelt elev kan indgå i årselevberegningen på en given efterskole. Lovforslaget indebærer ikke, at der fastsættes en øvre grænse for, hvor mange kursusuger en elev alt i alt kan indgå i årselevberegningen for alle efterskoler. En sådan regel ville forudsætte opbygning af tværgående administrative kontroller, der ikke vurderes at stå mål med problemets omfang.

2.4. Aktivitet inden for eller uden for loven

Efterskoleforeningen vil gerne have præciseret, hvorvidt de uger, som ligger ud over de foreslåede 41 uger, vil blive betragtet som en egenfinansieret forlængelse af det lange kursus, som er afholdt inden for loven, og at denne forlængelse derfor også er en aktivitet inden for loven. Foreningen henviser til, at det kan påvirke mange forhold i relation til skolernes økonomi.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling er enig i, at lovbemærkningerne bør præciseres. Det fremgår derfor af lovbemærkningerne og finanslovsaftalen for 2017, at hvis en efterskole tilrettelægger kurser med en længere varighed end 42 uger i samme skoleår, der opfylder de fastsatte betingelser i loven, vil disse yderligere uger fortsat være omfattet af loven.